

Võõrutuskramptidega patsient kiirabis

L.Lääts
25.05.2018

Kiirabi ja krambid

- 2017 aastal SA PERH Kiirabis 454 väljakutset koodiga „33“
- Neist 368 on täiskasvanud (81%)
- Epilepsia risk Eestis 0,5% ehk 1:200
- Umbes 60% juhtudest ei suudeta selgitada selget epilepsia tekkepõhjust
- Iga vähemalt 15-aastase elaniku kohta joodi Eestis 2016. aastal 9,9 liitrit alkoholi
- Alkohoolsete krampide ravimiseks juhised puuduvad
- 90% võõrutuskrampidest tekivad 48h jooksul alkoholi tarbimise katkestamisest

EFNS guideline on the diagnosis and management of alcohol-related seizures: report of an EFNS task force

European Journal of Neurology 2005

- Alkoholiga seotud krambid moodustavad umbes 1/3 krampidega seotud hospitaliseerimistest
- Ravi ja uuringute osas konsensus puudub
- 2004a teostati ulatuslik kirjanduse ülevaade -> selle põhjal soovitusel

EFNS soovitused

Diagnoosimine

Anamnees: kaua, palju, millal viimati, muutused joomisharjumustes 5 päeva jooksul

Küsimustikud: **A**lcohol **U**se **D**isorders **I**dentification **T**est (www.alkoinfo.ee)

Biomarkerid: GGT, CDT (süsivesinikdefitsiitne transferriin)

...

Uuringud:

- Iga esmane kramp vajab piltdiagnostikat
- Kramp rohkem kui 48h peale joomasööstu katkemist vajab CT uuringut
- EEG

Table 1 Early (< 72 h) post-ictal signs and symptoms after seizures because of epilepsy and alcohol withdrawal seizures

	Epilepsy	Early alcohol withdrawal
Consciousness level	Post-ictal sleep/drowsiness	Sleeplessness
Mood	Calm	Anxiety, unrest, nightmares
Tremor	No	Yes
Sweating	No	Yes
Blood pressure	Normal	Elevated
Pulse rate	Normal	Elevated (> 90)
Temperature	Normal/light fever	Fever
Arterial blood	Normal	Respiratory alkalosis ^a
EEG	Pathology ^b	Normal, low amplitude
Questionnaires	Normal scores	Normal or elevated scores

EFNS soovitused: Ravi

Tiamiin e. Vitamiin B1

- 5-14% Wernicke entsefalopaatiatest diagnoositakse elusalt
- Tiamiindefitsiidist tingitud KNS kahjustus -> 80% alkoholi kuritarvitajad
- Võrdlemisi ohutu vitamiin (suhteliselt odav ka)
- Defitsiiti raske diagnoosida
- Ravimata jätmisel on tõsised tagajärjed

Minimaalselt 200mg 3-5 päeva jooksul

Mitte unustada veresuhkru korrigeerimist esimesena!

EFNS soovitused: Ravi

Elektrolüüdid: naatrium & magneesium

- Suurte vedelikukoguste (õlu) tarbimine -> hüponatreemia
 - Võrdlemisi healoomulise kujuga
 - Korrigeerub joomise lõpetamisel ja normaalse toiumisega
 - Korrektsioon haiglas mitte kiiremini kui 10mmol/päevas
-
- Hüpomagneseemia korrigeerimine võib tõsta krambiläve
 - Tiamiinravile mittereageerimine võib olla tingitud hüpomagneseemiast

EFNS soovitused: Ravi

Krambi ravi ja preventatsioon

Tavalised võõrutusnähud medikamentooset ravi ei vaja (klass B)

Raskes võõrutusseisundis/krambid anamneesis peaksid saama ennetavat ravi (klass C)

Valikravim bensodiasepiinid -> diasepaam

Sekundaarne krambi preventatsioon: bensodiasepiinid

Alkoholne *status epilepticus*: bensodiasepiinid (lorasepaam>diasepaam)

6 kuu kvaliteedianalüüs SA PERH kiirabiosakonnas

01.11.2017 – 30.04.2018

Tüüpjuhtum krambid „33“

Vanus ≥ 18

Uuritud parameetrid:

Sugu; vanus; korduskutse 24h jooksul; elulised näitajad (GKS, hingamissagedus, pulss, temperatuur, veresuhkur); trauma tunnused; teostatud ravi; hospitaliseerimine; epilepsiaravimite tarvitamine; alkoholi kuritarvitamise anamnees.

Ilmselt kõige paremini kodeeritud kutsete tüüpjuhtum! 174/171

Kvaliteedianalüüsi demograafilised näitajad

171 kiirabikaarti

Vanus: 18 – 93a, mediaan 48

Mehed *versus* naised - 125:46

Alkoholism teada: 79 (46,2%)

- Vanus: 25 – 74 a, mediaan 48
- M: 69 (87,3%)
- N: 10 (12,7%)

Alkoholism puudub: 92 (53,8%)

- Vanus: 18 – 93a, mediaan: 48
- M: 56 (60,9%)
- N: 36 (39,1%)

Alkoholism *versus* epilepsia

Sooline jaotuvus

Alkoholism teada: 92 (53,8%): 79 (46,2%)

M: 69 (87,3%)

N: 10 (12,7%)

Alkoholism puudub

M: 56 (60,9%)

N: 36 (39,1%)

Alkohoolikud – enamasti mehed!

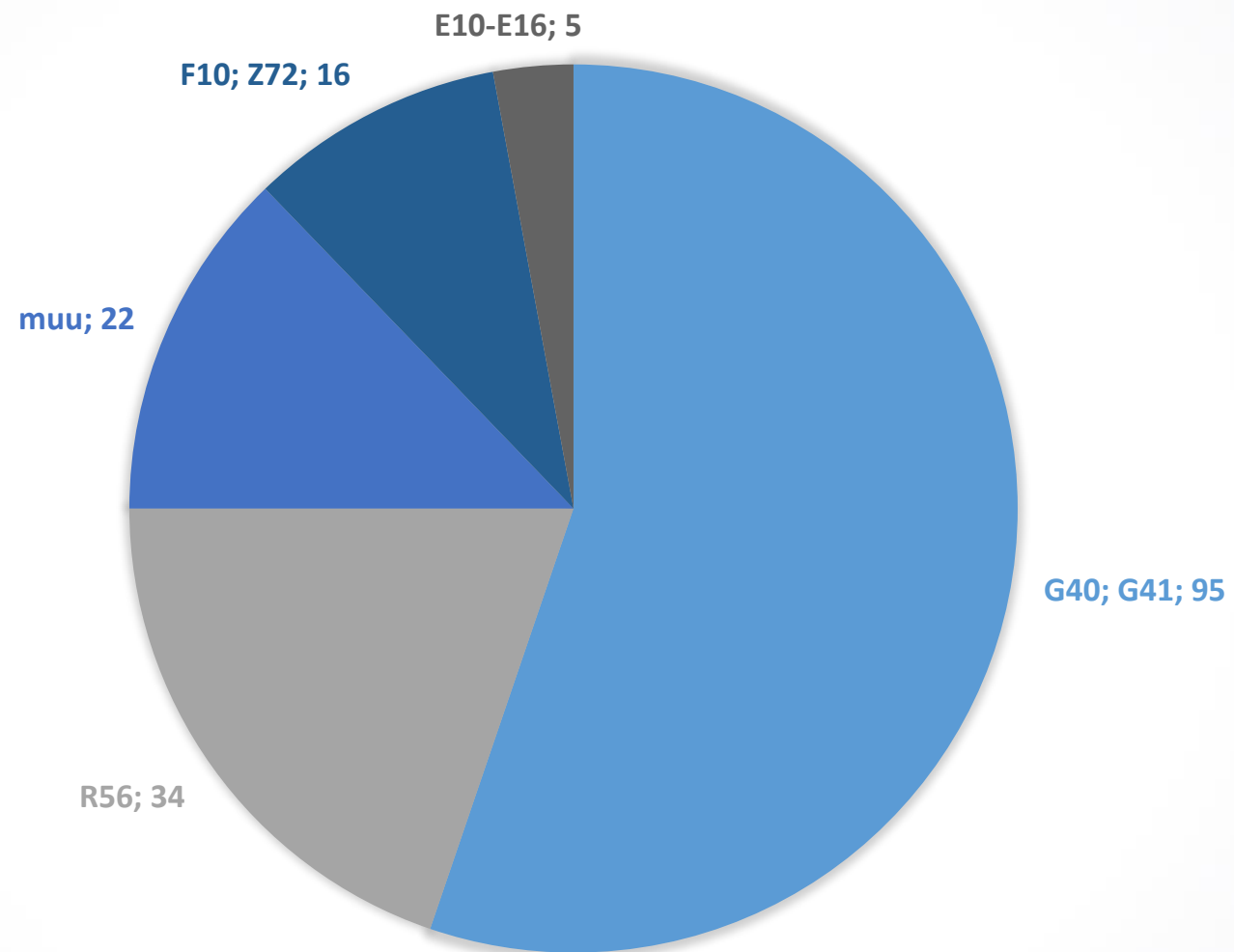

Alkoholism *versus* epilepsia

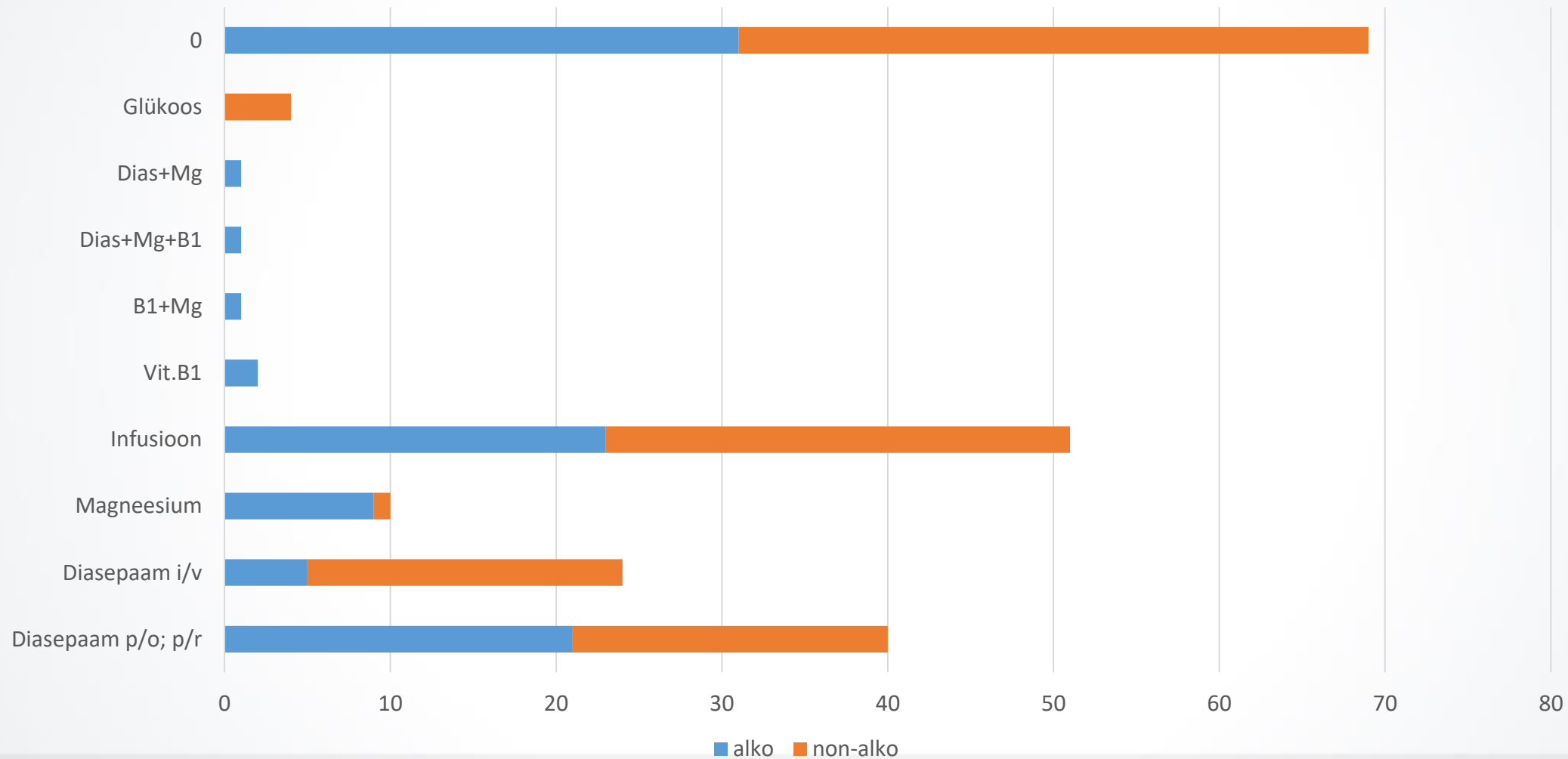
Statistiline analüüs

- Korduskutsed 24h jooksul: Alkohoolikud – 3; Mittealkohoolikud – 1
- Pulsisagedus on kõrgem alkohoolsete krampide korral
- GKS, trauma tunnused, veresuhkur, temperatuur – vahet ei leidnud
- Hospitaliseerimine: 171/84 (49%)
- Alkoholiga seotud krampidest haiglasse 79/33 (42%)

DIAGNOOSID

Ravi

Koju kaasa

- Esmane kramp vajab alati uuringuid
- Kui kramp >48h peale joomise lõpetamist -> mõtle teistele põhjustele
- Lihtsalt pohmelli ravida ei ole vaja
- Vitamiin B1 pole alkohoolikul kunagi liiga palju
- Diasepaam on tõhus profülaktika krambile

